

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 06.05.2009, sp. zn. 3 Tdo 1623/2008, ECLI:CZ:NS:2009:3.TDO.1623.2008.1

Číslo: 32/2010

Právní věta: I. Jestliže si pachatel jako příslušník Policie České republiky opatřil pro své soukromé účely informace o konkrétních osobách či věcech (např. údaje týkající se určité osoby a jejího osobního automobilu), jde o takový výkon jeho pravomoci veřejného činitele, který odporuje zákonu [viz např. § 42g odst. 1 písm. a), b) zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném do 31. 12. 2008], přičemž za splnění ostatních podmínek lze takové jednání posoudit jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. *) II. Zákonný znak skutkové podstaty trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1 tr. zák. spočívající v „přisvojení si osobních údajů“ lze naplnit jakýmkoli neoprávněným získáním možnosti trvale disponovat s osobními údaji jiného (např. postačí, když si pachatel zapamatuje takto získané údaje), aniž se vyžaduje, aby pachatel tyto údaje získal v materializované podobě (např. vytištěním na papír, kopírováním na nosič informací). *) Poznámka redakce: Nyní srov. podmínky trestní odpovědnosti za trestný čin neoprávněného nakládání s osobními údaji v ustanovení § 180 odst. 1 a 2 tr. zákoníku, a to též z hlediska možného jednočinného souběhu s trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 06.05.2009

Spisová značka: 3 Tdo 1623/2008

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Neoprávněné nakládání s osobními údaji, Souběh (konkurence) trestných činů, Zneužívání pravomoci veřejného činitele

Předpisy: § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák.

§ 178 odst. 1 tr. zák.

§ 178 odst. 3 písm. c) tr. zák.

§ 3 odst. 1 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného Bc. S. K. proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 9 To 303/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kutné Hoře pod sp. zn. 2 T 99/2006.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. 2 T 99/2006, byl obviněný Bc. S. K. uznán vinným v bodě 1/ výroku trestnými činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. na tom skutkovém základě, že „dne 25. 2. 2005 v 11.53 hod., dne 28. 6. 2005 v 19.47 hod. a 5. 7. 2005 kolem 21.00 hod., jako policejní inspektor Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie H. K., si zcela vědomě neoprávněně, v rozporu se základními povinnostmi policisty stanovenými v § 28 odst. 1 zák. č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů, obstaral v informačních systémech Policie České republiky, v úmyslu spáchat dále popsanou trestnou činnost, osobní údaje k L. V., dále P. V., jakož i k osobnímu automobilu posledně jmenovaného zn. Renault Megane“, a v bodě 2/ výroku pokračujícím trestným činem poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., dílem ve stádiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. a v bodě 2a) v jednočinném souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. na tom skutkovém základě, že

„a) dne 18. 6. 2005 kolem 4.30 hod. v obci Ch. bez souhlasu majitele P. V. vnikl na oplocený dvůr u jeho rodinného domu, kde chtěl ke škodě shora jmenovaného založením požáru, za pomoci s sebou přineseného kanystru s benzínem, dům poškodit, k čemuž nedošlo jenom proto, že byl P. V. vyrušen a z místa činu utekl“,

b) dne 12. 9. 2005 kolem 2.00 hod. v obci Ch. vhodil na střechu garáže na pozemku u domu a dále k vchodovým dveřím dvě pivní láhve se zapálenou hořlavinou, a to v úmyslu na domě ke škodě jeho majitele P. V. způsobit škodu, ke které nedošlo jenom proto, že obsah lahví vyhořel, aniž by došlo k založení požáru“,

c) dne 12. 10. 2005 kolem 7.15 hod. v Č., na dvoře v areálu bývalého Státního statku Č., před budovou, v níž sídlí společnost A., s. r. o., úmyslně založil požár zde zaparkovaného osobního automobilu zn. Renault Megane, které v důsledku toho zcela vyhořelo, čímž jeho majiteli P. V. způsobil škodu ve výši 108 500 Kč“.

Za výše uvedenou trestnou činnost byl obviněný podle § 178 odst. 3 tr. zák. a § 35 odst. 1 tr. zák. odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří roků. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. mu soud dále uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce policisty ve složkách státní a městské policie na osm let. Výroky podle § 228 odst. 1 tr. ř. a § 229 odst. 1, odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o uplatněných nárocích poškozených P. V. a pojišťovny K. na náhradu škody.

O odvolání obviněného proti předmětnému rozsudku rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Praze usnesením ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 9 To 303/2008, jímž toto odvolání podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

Proti shora citovanému usnesení odvolacího soudu podal obviněný následně dovolání, kterým současně napadl rozsudek soudu prvního stupně. Uplatněnými dovolacími důvody byly důvody uvedené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g), k) a l) tr. ř.

V odůvodnění tohoto mimořádného opravného prostředku dovolatel předně namítl, že soud prvního stupně nesprávně právně kvalifikoval skutek popsaný pod bodem 1/ výroku o vině jako trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., ačkoliv podle něj nedošlo k naplnění všech znaků skutkových podstat citovaných trestných činů. Dovolatel nejprve rozvedl obsah

skutkové podstaty trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a uvedl, že z příslušné skutkové věty ani odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně nelze dovodit, že by se činu dopustil v postavení veřejného činitele ve smyslu § 89 odst. 9 tr. zák., a to ani přes obecnou zmínku, že jednal jako policista. Pro naplnění obligatorního znaku objektivní stránky trestného činu podle § 158 odst. 1 tr. zák. je podle názoru dovolatele rovněž nezbytné, aby skutková věta vyjadřovala postup pachatele v rozporu s konkrétním zákonem nebo normativním aktem Policie České republiky vztahujícími se na způsob jednání naplňující znaky trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 tr. zák., který měl spáchat v jednočinném souběhu s trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 tr. zák. V předmětné věci však z výroku o vině pouze vyplývá, že jednal v rozporu s ustanovením § 28 odst. 1 „služebního zákona“, což je nedostatečné, neboť samotné ustanovení § 28 odst. 1 služebního zákona v sobě dále zahrnuje další rozdílné základní povinnosti policistů rozvedené v odstavci 1 pod písm. a) až d). Odvolací soud k této problematice v odůvodnění svého rozhodnutí pouze uvedl, že došlo k písařské chybě, která je napravena odůvodněním rozsudku soudu prvního stupně, kde je již konstatováno porušení povinností podle § 28 odst. 1 písm. a) služebního zákona. Tento postup však dovolatel neakceptuje, zvláště pokud se tohoto pochybení dopustil soud prvního stupně již v předcházejícím zrušeném rozsudku ze dne 22. 1. 2007, sp. zn. 2 T 99/2007. Z citovaného ustanovení navíc podle dovolatele vyplývají základní povinnosti policisty, mimo jiné řídit se zákony a dalšími obecně závaznými právními předpisy a rozkazy a pokyny služebních funkcionářů a nadřízených, s nimiž byl řádně seznámen. Ve skutkové větě proto mělo být vysloveno, jaký konkrétní akt porušil a kdy se s ním seznámil, když zde nelze vycházet ze zásady, podle níž neznalost zákona neomlouvá. Z provedených listinných důkazů pak vyplývá, že s příslušným závazným pokynem policejního prezidenta č. 28/2005 byl seznámen až dne 12. 5. 2005, tedy po spáchání prvního z dílčích skutků, k němuž mělo dojít dne 25. 2. 2005. Zmíněný pokyn policejního prezidenta byl později sice jako důkaz proveden, avšak již nehodnocen. Podle čl. 3 odst. 4 písm. d) pokynu navíc platí, že prokázání oprávněnosti využití informačního systému se provádí zápisem ve služební pomůcce, když tato pomůcka již zůstala mimo dokazování a bylo pouze konstatováno, že obviněný důvod předmětné lustrace neuvedl.

K právnímu posouzení téhož jednání jako trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. dovolatel namítl, že podle skutkové věty měl údajně v rozporu se svými povinnostmi obstarat v informačních systémech osobní údaje k L. V. a P. V., přičemž právní věta poté hovoří pouze o úmyslném přisvojení si těchto osobních údajů. Dovolatel za těchto okolností v právní větě výroku rozsudku postrádá citaci znaku „neoprávněně“ a dále považuje za rozporné jednání ve formě obstarání a přisvojení. Dovolatel zároveň poukázal na to, že byl oprávněn při plnění služebních úkolů provádět lustrace v interních systémech, přičemž získání informací o jiném není porušením služebních povinností. Ze skutkových zjištění soudu současně nelze dovodit, že by jako policista nesměl plnit úkoly mimo vymezené teritorium služby. Z týchž zjištění lze současně jen dospět k tomu, že si lustrací obstaral určité osobní údaje, avšak nikoli, že by si je přisvojil, např. vytištěním, a měl je tak (případně v potřebném rozsahu) k dispozici pro spáchání navazující trestné činnosti. To je pouze dedukcí soudů činných ve věci, avšak za absence nezbytné příčinné souvislosti. Dovolatel dále vyslovil názor, že v řízení došlo s ohledem na jeho předcházející fáze k porušení zásady zákazu reformationis in peius, neboť v napadeném rozsudku soudu prvního stupně došlo k rozšíření jeho jednání o skutek ze dne 25. 2. 2005, pro který v původním zrušeném rozsudku nebyl uznán vinným. Rozpor s touto zásadou dovolatel spatřuje i v odůvodnění napadeného usnesení odvolacího soudu, kde je konstatováno, že obviněný vyhledával informace ode dne 25. 2. 2005, což bylo významné pro logické popsání skutkových závěrů tak, aby bylo zřejmé, že již v uvedené době měl k dispozici údaje o osobách poškozených pro páchaní následné trestné činnosti.

K bodu 2/ výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně dovolatel poukázal na to, že jednotlivé v něm popsané dílčí útoky byly nesprávně právně kvalifikovány jako pokračující trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., neboť mezi nimi nelze dovodit vzájemnou souvislost ve smyslu

ustanovení § 89 odst. 3 tr. ř. Existence pokračování je podle jeho názoru zpochybněna již formálními aspekty výrokové části rozsudku soudu prvního stupně, v níž je vždy za skutkovou větou popisující dílčí útok uvedena věta právní. Pokud by však mělo jít o pokračování, bylo by nezbytné uvést nejprve jednotlivé skutkové věty (popsat dílčí útoky) a teprve poté souhrnně uvést větu právní. V daném případě ze zjištěného skutkového stavu podle dovolatele navíc nelze dovodit, že jednotlivé soudem popsané útoky jsou mezi sebou po stránce subjektivní i objektivní propojeny a že je spáchala jedna a tatáž osoba, potažmo právě on. Dále dovolatel nepovažuje za zřejmé, zda jednotlivé dílčí útoky samy o sobě naplňují všechny znaky skutkové podstaty citovaného trestného činu. Z výroku rozsudku především nelze dovodit, z jaké výše škody soud prvního stupně v jednotlivých případech vycházel při stanovení stupně nebezpečnosti činu pro společnost. Z popisu skutku v případě trestného činu poškozování cizí věci však musí jednoznačně vyplývat, že dílčí skutková jednání naplňují všechny znaky skutkové podstaty tohoto trestného činu, zejména jeho materiální stránky, tj. způsobení škody nikoliv nepatrné ve smyslu § 89 odst. 11 tr. zák. To však ze skutkové věty napadeného rozsudku nevyplývá a především v ní zcela absentuje vyjádření způsobené škody ve stádiu nedokonaného trestného činu a ve stádiu dokonaného trestného činu.

K bodu 2/a) poté dovolatel namítl, že podle soudu měl bez souhlasu majitele vniknout na oplocený dvůr rodinného domu, avšak způsob vniknutí nebyl v rozsudku soudu prvního stupně popsán tak, aby z něj bylo zřejmé „neoprávněné vniknutí do domu jiného“, neboť v něm není vyjádřen způsob provedení tohoto činu, tedy zejména jakým způsobem dovolatel překonal překážku proti vniknutí na cizí pozemek. V tomto směru tak podle jeho názoru popis skutku nesplňuje požadavky uvedené v § 120 odst. 3 tr. ř., když z něj toliko vyplývá, že vešel na dvůr odemčenou vstupní brankou a zase odešel, což zpochybňuje právní posouzení jeho jednání jako trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. Za předpokladu, že by vstupní branka na pozemek byla odemčená, by podle jeho názoru nebylo možno jeho jednání považovat za neoprávněné vniknutí na pozemek přiléhající k domu jiného. Pokud by si totiž jeho vlastník nepřál vstup cizí osoby na svůj pozemek, branku by nepochybně uzamkl a vstup by podmínil svým souhlasem. Pochybnosti o správnosti použité právní kvalifikace lze podle dovolatele spatřovat i v naplnění subjektivní stránky trestného činu, tj. úmyslu neoprávněné vniknout do domu jiného, a to v souvislosti s právní kvalifikací jednání jako jednočinného souběhu s trestným činem poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., když s ohledem na výpověď poškozeného zůstalo nevyjasněno, zda pachatel měl založit požár nebo jen krást benzín. Otázkou rovněž zůstává, zda pachatel držel kanystr a zda jeho obsahem byl vůbec benzín. Tím vznikají důvodné pochybnosti, zda vůbec došlo k naplnění všech zákonných znaků shora uvedených skutkových podstat.

Ve vztahu k bodu 2/b) výroku o vině nelze podle názoru dovolatele dospět k závěru, že v rozsudku popsané jednání naplňuje skutkovou podstatu trestného činu poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. V této souvislosti poukázal zejména na rozpor mezi zněním skutkové věty, podle níž měly být pachatelem hozeny zápalné lahve jednak ke vchodovým dveřím domu poškozeného a jednak na střechu garáže, a odůvodněním rozsudku, podle kterého pak obě lahve měly dopadnout jen na střechu garáže. Nevyřešena však podle dovolatele zůstala především otázka podstatná pro závěr o naplnění materiálního znaku údajného trestného činu, a sice zda lahve vzhledem ke svému obsahu vůbec byly způsobilé založit požár, potažmo pak požár vedoucí ke způsobení škody nikoli nepatrné ve smyslu § 89 odst. 11 tr. zák. Pochybnosti o možném vzniku takové škody lze podle dovolatele dovodit mj. i z toho, že popsané jednání bylo původně právně kvalifikováno jako přestupek. V návaznosti na výpověď poškozeného není ani zřejmé, kdo se inkriminovaného činu vlastně dopustil, neboť poškozený osobu, která měla vhodit lahve na jeho pozemek, ve skutečnosti ani neviděl. Závěr o vině dovolatele tak soudy založily pouze na subjektivním pocitu poškozeného, že zvuk odjíždějícího auta patřil staršímu typu vozu Škoda, který dovolatel v té době používal. Ze spáchání uvedeného trestného činu ho podle jeho přesvědčení neusvědčuje ani výpis údajů o telekomunikačním provozu, kterým měla být prokázána jeho přítomnost v blízkosti místa činu. Tyto skutečnosti nejsou totiž

nepřímými důkazy tvořícími logickou a uzavřenou soustavu, jak to požaduje stávající judikatura.

Stran bodu 2/c) dovolatel namítl, že v něm uvedený popis děje neodráží zjištěný skutkový stav věci, resp. z něj ani nevyplývá, jak měl být skutek spáchán. Pro naplnění znaků objektivní stránky trestného činu je přitom nezbytné, aby mezi jednáním pachatele a požadovaným následkem byla prokázána příčinná souvislost, což se však v dané věci nestalo, protože znaleckým zkoumáním nebyla potvrzena vzájemná shoda stop zajištěných na místě činu a stop získaných přímo od něj (oblečení, sekera, kanystry, vozidlo Škoda 120). Ve věci slyšení svědci ho nejenže neustanovili jako pachatele, ale nepopsali ani typově shodné oblečení, které měl v rozhodnou dobu na sobě. Závěr o jeho vině tak soudy založily opět v rozporu s ustálenou judikaturou pouze na jediném nepřímém důkazu, a to výpisu z telekomunikačního provozu. Dovolatel nepopírá, že se v okolí místa činu v rozhodnou dobu nacházel, avšak skutek, jímž byl uznán vinným, nespáchal a jeho spáchání mu nebylo ani prokázáno.

Naplnění dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 265h odst. 1 písm. l) tr. ř. spatřuje dovolatel v tom, že Krajský soud v Praze napadeným usnesením podle § 265 tr. ř. zamítl jeho důvodně podané odvolání, přestože soud prvního stupně v rozporu s ustanovením § 264 odst. 1 tr. ř. neodstranil vady vytýkané mu dřívějším zrušujícím rozhodnutím odvolacího soudu a neřídil se ani právním názorem, který odvolací soud vyslovil. Těmito vadami přitom měla být všechna výše zmíněná pochybení, kterými obviněný následně odůvodnil svůj závěr o naplnění dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g), k) tr. ř.

S ohledem na výše uvedené důvody proto v závěru dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. 2 T 99/2006, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 9 To 303/2008, podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby věc podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Kutné Hoře k novému projednání a rozhodnutí.

K dovolání obviněného se v souladu s ustanovením § 265h odst. 2 tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“), který k uplatněnému důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. úvodem připomněl, že Nejvyšší soud je v dovolacím řízení vázán skutkovými zjištěními učiněnými soudy činnými dříve ve věci a popsány zejména (v daném případě) ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně a dále rozvedenými v odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů.

K bodu 1/ výroku o vině uvedenému v rozsudku soudu prvního stupně a k vyslovené právní kvalifikaci jako trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. ř. pak uvedl, že z příslušné skutkové věty je zřejmé, že obviněný se v ní popsaného jednání dopustil jako policejní inspektor Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Hradec Králové, tedy bez pochybností jako veřejný činitel ve smyslu § 89 odst. 9 tr. zák., a toto jeho jednání přitom bylo zjevně v rozporu s ustanovením § 28 odst. 1 písm. a) zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, účinného v dané době, které ukládalo policistům plnit svědomitě a řádně úkoly uložené jim zákony a dalšími obecně závaznými právními předpisy; plnit svědomitě a řádně úkoly uložené jim rozkazy a pokyny služebních funkcionářů a nadřízených, s nimiž byli řádně seznámeni. Konkrétním pokynem týkajícím se naznačené problematiky byl potom závazný pokyn policejního prezidenta č. 28/2003, podle něhož jsou pracovníci policie oprávněni využívat informační zdroje Policie České republiky výhradně pro plnění služebních úkolů. S tímto pokynem byl přitom dovolatel seznámen dne 12. 5. 2005, tedy před dokonáním činu, a pokud tedy nadále pokračoval ve svých neoprávněných přístupech do systému, jednal (souhrnně všemi dílčími útoky, resp. přístupy) způsobem odporujícím zákonu. Právním závěrům soudů činných dříve ve věci tudíž v naznačeném rozsahu nelze podle názoru státního zástupce ničeho vytknout. K námitce obviněného, že popis skutku uvedený v bodu 1/ výroku o vině v naznačené souvislosti zmiňoval pouze ustanovení § 28

odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb., státní zástupce uvedl, že takové vyjádření skutečně není zcela přesné, ovšem nelze je současně označit za nesprávné, neboť obviněný skutečně jednal v rozporu s citovaným ustanovením, byť uvedeným bez finální konkretizace stran jednoho z jeho bodů. Potřebné upřesnění je navíc doplněno v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně. Další námitky obviněného směřující proti rozsahu dokazování (zejména pokud jde o zajištění tzv. služební pomůcky) se již mívají s možnostmi aplikace dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Pokud jde o právní kvalifikaci popsání jednání jako trestný čin neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., přisvědčit je podle státního zástupce nutno námitce dovolatele, že právní věta výroku rozsudku vadně postrádá citaci znaku „neoprávněně“. Pokud však dovolatel namítal, že podle popisu skutku si měl v informačních systémech „obstarat“ osobní údaje k L. V., což nelze považovat za jejich „přisvojení“, jak je uvedeno v příslušné právní větě výroku, je ovšem nutno jeho argumentaci odmítnout jako nedůvodnou. Přisvojením si osobních údajů ve smyslu § 178 odst. 1 tr. zák. je totiž podle závěrů respektované právní teorie míněno získání možnosti s takovými údaji trvale disponovat a není tedy rozhodné, zda poté, co si pachatel požadované osobní údaje neoprávněně zajistil, si je např. vytiskl, uložil na paměťové médium či si je vzhledem k jejich menšímu rozsahu zapamatoval. Ve všech případech mu totiž vznikla možnost trvale s nimi disponovat. Soudy obou stupňů tak podle názoru státního zástupce v tomto ohledu postupovaly správně a v souladu se zákonem. Otázka posouzení správnosti aplikace procesní zásady zákazu reformationis in peius se pak již vymyká obsahu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., nehledě na to, že touto otázkou se v řízení o řádném opravném prostředku zabýval již odvolací soud.

K argumentaci dovolatele stran nesprávné kvalifikace jednání popsání v bodě 2/ výroku o vině státní zástupce předně konstatoval, že jednotlivé dílčí útoky popsání v bodech 2/a) až c) spáchal obviněný během čtyř měsíců, ve všech případech s úmyslem způsobit založením požáru poškozenému škodu na jeho majetku, především na automobilu. Tyto útoky tedy směřovaly k naplnění stejné skutkové podstaty, byly vedeny jednotným záměrem, spojeny podobným způsobem provedení, za existence souvislosti časové i v předmětu útoku. Soudy zvolená právní kvalifikace tak byla zcela správná. Pokud jde o výši způsobené škody, realizací jednání popsání v bodech 2/a) a 2/b) k následku zamýšlenému obviněným shodou dalších okolností nedošlo, proto také vždy ve své činnosti pokračoval, až svůj záměr naplnil. Naznačenou skutečnost soudy vyjádřily odpovídajícím závěrem, podle něhož se jedná o pokračující trestný čin dílem dokonaný a dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák.

K formálním aspektům výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, konkrétně k jeho bodu 2/, státní zástupce uvedl, že je v zásadě nerozhodné, zda soud popsal nejprve celý pokračující skutek a poté ho souhrnně kvalifikoval či zda právně vyjádřil i jednotlivé dílčí útoky. Podstatné je to, zda skutek, resp. jeho dílčí části, ať již uvedené v celku či postupně, lze ve svém souhrnu právně posoudit jako pokračující trestný čin. I v tomto směru je pak nutno právní závěry soudů obou stupňů označit za správné.

Opodstatnění nelze podle názoru státního zástupce přiznat ani námitkám dovolatele, jimiž zpochybnil kvalifikaci jednotlivých dílčích útoků jako trestné činy porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. a poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák. K bodu 2/a) v této souvislosti státní zástupce uvedl, že znak v podobě dovolatelem zmiňovaného překonání překážky, jejímž účelem je zabránit vniknutí cizí osoby (tedy např. i překonání zamčené branky), je součástí kvalifikované skutkové podstaty trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák., avšak dovolateli bylo kladeno za vinu pouze jednání ve smyslu § 238 odst. 1 tr. zák., kde postačuje již uskutečněný vstup pachatele na oplocený dvůr jiného bez souhlasu oprávněné osoby. Pokud jde o posouzení tohoto jednání současně jako dílčí útok trestného činu poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., v daném případě ve fázi pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., je pak třeba vycházet

především z učiněných skutkových zjištění, podle nichž obviněný vstoupil na dvůr poškozeného s cílem založit požár, k čemuž si přinesl kanystr s benzínem. Tato skutková zjištění, navíc při zohlednění celého pokračujícího jednání obviněného, dávají dostatečný podklad pro právní kvalifikaci vyslovenou soudy činnými dříve ve věci.

V podstatě shodné závěry je podle státního zástupce možné vyslovit i ve vztahu k námitkám obviněného týkajícím se právního posouzení dílčích skutků popsaných v bodech 2/b) a 2/c). Státní zástupce poukázal na to, že ve vztahu k prvnímu z nich totiž bylo zjištěno, že se předmětného jednání dopustil dovolatel, který hodil dvě zápalné lahve, z toho jednu na střechu garáže a druhou ke vchodovým dveřím. Za daných podmínek, a v konečném důsledku i s ohledem na jeho záměr, bylo takové jednání způsobilé k zapříčinění následku ve formě založení požáru. Rovněž stran posledního útoku je (přes určitou stručnost v popisu) zřejmé, že ho spáchal dovolatel, když postup soudů, který k tomuto závěru vedl, zejména hodnocení důkazů, nelze v dovolacím řízení přezkoumávat.

K námitkám dovolatele stran nesprávného právního posouzení zjištěných skutků ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uzavřel státní zástupce, že soudy v napadených rozhodnutích kvalifikovaly zjištěný skutkový děj odpovídajícím způsobem. Jediné pochybení lze spatřovat v absenci citace znaku neoprávněnosti v právní větě týkající se skutku popsaného v bodu 1/ výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně. Přes tuto vadu, kterou neodstranil ani soud odvolací, jenž ji považoval za nevýznamnou, spíše písařskou chybu, však lze rozhodnutí obou soudů považovat za věcně správná.

Pokud jde o uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., státní zástupce dovedl, že obviněný jej uplatnil v jeho druhé alternativě, a to s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. S odvoláním na svou předchozí argumentaci pak uzavřel, že ani k naplnění druhého dovolacího důvodu, s výše zmíněnou výjimkou, nedošlo. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. obviněný pouze citoval v úvodu svého dovolání, avšak v rámci argumentace se jím již nezaobíral, resp. nepředkládal žádná tvrzení, jež by měla jeho existenci odůvodňovat. Státní zástupce k němu tudíž ve svém vyjádření nepřihlížel.

Své písemné vyjádření státní zástupce shrnul tak, že dovolání obviněného v převažující části vychází z námitek zjevně neopodstatněných. Jeho projednání v tom rozsahu, v němž je důvodné (především vada právní věty v bodě 1/ výroku), by pak podle státního zástupce nemohlo postavení obviněného nijak zásadně ovlivnit, když otázka, která by byla z podnětu dovolání řešena, zároveň není po právní stránce zásadního významu a v obecném smyslu nečiní v soudní praxi potíže. Proto státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř. odmítl.

Nejvyšší soud po přezkoumání věci dospěl mimo jiné k těmto závěrům:

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. je dán tehdy, jestliže v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný. Jedná se o případy, kdy buď nebyl učiněn určitý výrok, který tak v napadeném rozhodnutí chybí a činí jeho výrokovou část neúplnou, anebo v rozhodnutí určitý výrok sice učiněn byl, ale není úplný, tj. neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti. Dovolatel však v uvedeném směru neuplatnil žádnou bližší argumentaci. Měl-li na mysli neúplnou právní větu vztahující se ke skutku pod bodem 1) nebo nedostatečný popis v rozsudku uvedených skutků, pak ve skutečnosti namítl vadu výroku o vině, který však v rozsudku nechybí a zároveň není ani neúplný, protože obsahuje všechny náležitosti tohoto výroku (tzv. skutkovou větu, právní větu i uvedení právní kvalifikace podle příslušného zákonného ustanovení). Dovolatelovy námitky proto pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. podřadit nelze. Obsahově spíše odpovídají dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., který dovolatel rovněž uplatnil.

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na

nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. S ohledem na toto zákonné vymezení pak dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. neodpovídají ty námitky, jejichž prostřednictvím dovolatel polemizuje se správností zjištěného skutkového stavu věci, resp. soudům vytýká vadné hodnocení provedených důkazů s tím, že jejich obsah je pro závěr o jeho vině nedostačující. Tyto námitky se totiž týkají primárně procesní stránky věci (provádění a hodnocení důkazů) a směřují k revizi skutkových zjištění, ze kterých soudy při hmotně právním posouzení skutků vycházely. Za relevantně uplatněnou z pohledu posledně citovaného důvodu dovolání pak nelze považovat ani tu část argumentace dovolatele, kdy teprve na podkladě vlastní skutkové verze celého případu namítá absenci obligatorních znaků objektivní stránky trestného činu poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., a to jednání, následku a zejména příčinného vztahu mezi nimi, aniž by v tomto směru svá tvrzení podložil konkrétními hmotně právními důvody.

Hmotně právními důvody (tj. dopadem na správnost právního posouzení skutku) není podložena ani dovolatelova námitka stran porušení zásady zákazu *reformationis in peius* postupem soudu prvního stupně, který proti svému původnímu rozhodnutí ve svém pozdějším rozsudku upřesnil popis skutku o počátek jednání dovolatele již dnem 25. 2. 2005, přestože předcházející rozsudek byl zrušen toliko z podnětu odvolání obviněného (dovolatele). Vzhledem k tomu, že danou otázku obviněný učinil též předmětem svého řádného opravného prostředku (odvolání), zabýval se jí v rámci svého přezkumu již odvolací soud a v potřebném rozsahu se s ní vypořádal ve svém rozhodnutí, kde vyložil, proč postup soudu prvního stupně shledal správným.

Nejvyšší soud k tomu jako obiter dictum konstatuje, že závěr odvolacího soudu je konformní s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu, podle níž zákaz *reformationis in peius* není možno chápat tak, že z podnětu odvolání podaného výlučně ve prospěch obviněného nelze doplnit popis rozhodných skutkových zjištění ve výroku o vině v napadeném rozhodnutí o skutkové okolnosti charakterizující určité znaky skutkové podstaty trestného činu, a to o takové okolnosti, které dosud nebyly v tzv. skutkové větě výroku o vině dostatečně vyjádřeny a popř. nejsou ani rozvedeny v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Tedy pokud použitá právní kvalifikace přichází v úvahu, avšak popis skutkových okolností, které ji odůvodňují, není dostatečně výstižný a přesný, nic nebrání v jeho doplnění a upřesnění tak, aby všechny zákonné znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným, popsany skutek náležitě vyjadřoval. Takovéto doplnění rozhodných skutkových zjištění totiž samo o sobě nijak nezhoršuje postavení obviněného, pokud se tím nemění rozsah ani závažnost trestné činnosti, jejímž spácháním byl uznán vinným, nezpřisňuje právní kvalifikace ani uložený trest apod. (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. [11 Tdo 1158/2005](#), uveřejněné pod č. 38/2006-II. Sb. rozh. tr. nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. [3 Tdo 687/2006](#)). V dovolatelově případě přitom nešlo o nepřipustné rozšíření počtu spáchaných útoků (skutků) a v tomto smyslu o zhoršení jeho postavení, nýbrž o to, aby v rozsudku bylo vyjádřeno, že si údaj o poškozených ve skutečnosti prokazatelně začal opatřovat již od 25. 2. 2005, což mělo logickou vazbu na jeho navazující trestnou činnost spáchanou dne 18. 6. 2005 (viz usnesení odvolacího soudu).

K námitkám obviněného, které bylo možno z hlediska uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., popř. i podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. považovat za právně relevantní, pak Nejvyšší soud dospěl k následujícím závěrům:

Ke skutku pod bodem 1) je nejprve nutno v obecné rovině připomenout, že trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. se dopustí veřejný činitel (srov. § 89 odst. 9 tr. zák.), který v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu. Jde o trestný čin úmyslný (§ 3 odst. 3 tr. zák.). Zavinění ve formě úmyslu se vždy musí vztahovat ke všem znakům tzv. objektivní stránky trestného činu, což znamená, že musí zahrnovat nejen výkon pravomoci v rozporu se

zákonem (porušování nebo obcházení konkrétního zákona nebo právní normy na podkladě zákona vydané), ale rovněž ke způsobení škody jinému nebo opatření neoprávněného prospěchu sobě nebo jinému.

V posuzovaném případě se dovolatel dopustil inkriminovaného jednání jako policejní inspektor Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, tedy jako příslušník Policie České republiky, která je bezpečnostním sborem, jehož příslušníci se podílejí na plnění úkolů společnosti a státu a požívají přitom pravomoci, která jim byla v rámci odpovědnosti za plnění těchto úkolů svěřena (viz především zákon o Policii České republiky, v posuzovaném případě zákon č. 283/1991 Sb., v tehdy účinném znění). To znamená, že dovolatel měl ve smyslu ustanovení § 89 odst. 9 tr. zák. postavení veřejného činitele. Jeho trestná činnost podle zjištění soudů spočívala v tom, že si v období od 25. 2. 2005 do 5. 7. 2005 obstarával z informačních systémů Policie České republiky pro vlastní potřebu osobní údaje k poškozeným L. V. a P. V., ačkoliv k tomu nebyl oprávněn. Jeho jednání se dostalo jednak do rozporu s ustanovením § 42g odst. 1 písm. a), b) zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v tehdy účinném znění, § 28 odst. 1 písm. a) zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ale i s interními předpisy policie (Závaznými pokyny policejního prezidenta, kterými byl upravován jednotný postup při provozování a využívání programu „Dotazy do informačních systémů“). Dovolatel totiž svoji činnost neprováděl ze služebních důvodů, tj. osobní údaje jiných osob neshromažďoval a nezpracovával (zde formou vyhledávání) např. v souvislosti s předcházením a odhalováním trestné činnosti, tedy za zákonem předpokládaných podmínek, nýbrž si je následně přisvojoval z důvodů ryze soukromých (osobních), kdy cílem jeho jednání bylo podle zjištění soudů opatřit si údaje o osobách, vůči nimž se následně hodlal dopustit trestné činnosti popsané v bodě 2) výroku rozsudku soudu prvního stupně, tedy je poškodit. Za těchto okolností si musel být nepochybně vědom, že svoji pravomoc vykonává zcela v rozporu se zákonem i se svými služebními povinnostmi policisty, mezi něž patří zejména plnit svědomitě a řádně úkoly uložené mu zákony a dalšími obecně závaznými právními předpisy. Jednal tedy v přímém úmyslu podle § 4 písm. a) tr. zák.

Stejně závěry platí i pokud jde o trestný čin neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. Nad rámec skutečností rozvedených v předcházejícím odstavci se pak bylo třeba vypořádat s námitkou dovolatele, že soud prvního stupně v popisu skutku (tzv. skutková věta výroku) užil formulaci, že si obviněný (dovolatel) osobní údaje k poškozeným „obstaral“, který nelze ztotožňovat se zákonným pojmem „přisvojil“ podle tzv. právní věty výroku. Dovolateli především nelze přisvědčit, že by si musel předmětné údaje přisvojit v jakési materializované podobě (např. vytištěné na papír) nebo kopírováním do nějakého vlastního media (nosiče) či databáze. Za přisvojení si osobních údajů o jiném ve smyslu ustanovení § 178 tr. zák. je totiž nutno považovat již samotné neoprávněné získání možnosti s těmito údaji trvale disponovat, což se v posuzovaném případě stalo. K těmto otázkám se konečně výstižně vyjádřil ve svém vyjádření k dovolání i státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství.

Dovolatel však právem uplatnil výtku, že tzv. právní věta výroku rozsudku soudu prvního stupně vztahující se k trestnému činu podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák. neobsahuje základní znak skutkové podstaty tohoto trestného činu, a to, že pachatel jednal (tj. přisvojil si osobní údaje o jiném) neoprávněně. Tím se tato část výroku dostává do rozporu s ustanovením zákona (právní kvalifikací skutku), kterou soud v daném případě použil. Jde tudíž o vadu odpovídající uplatněným důvodům dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., neboť byla založena již rozhodnutím soudu prvního stupně a nebyla následně zjištěna a proto ani odstraněna v odvolacím řízení.

Naproti tomu žádné opodstatnění nelze přiznat námitce dovolatele, že svým jednáním popsaným pod bodem 2a) výroku rozsudku soudu prvního stupně nenaplnil zákonné znaky trestného činu porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák., jestliže do dvora poškozeného vešel otevřenou brankou, tedy aniž by musel překonávat jakoukoli překážku, jejímž účelem je zabránit

vniknutí cizí osoby do domu. Taková námitka by totiž měla význam pouze z hlediska právní kvalifikace skutku podle odstavce 2 ustanovení § 238 tr. zák. („překoná-li překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí“). Dovolateli však bylo kladeno za vinu pouze jednání podle § 238 odst. 1 tr. zák., kde postačí, pokud pachatel vnikne do domu jiného nebo tam neoprávněně setrvá, aniž by při činu použil násilí či musel překonávat nějakou překážku. K uvedené problematice Nejvyšší soud toliko pro úplnost dodává, že domem jiného se zde rozumí nejen vlastní bezprostředně obývaný dům, ale i všechny ostatní uzavřené prostory, které tvoří příslušenství domu, jako jsou např. půda, sklep, ostatní vedlejší místnosti, uzavřený dvůr či přilehlá ohrazená zahrada (srov. přiměřeně č. 1/1980, č. 32/1974 Sb. rozh. tr.). Jestliže dovolatel ve svém mimořádném opravném prostředku naznačoval, že neuzamčená branka nasvědčovala souhlasu majitele se vstupem jiných osob na dvůr rodinného domu, pak sám sotva mohl s takovým souhlasem oprávněné osoby počítat, když účelem jeho vniknutí do objektu bylo to, aby zde spáchal v rozsudku uvedenou trestnou činnost a majitele domu poškodil.

U skutku pod bodem 2) zároveň nedošlo k dovolatelem vytýkanému porušení zásad o pokračování v trestném činu podle § 89 odst. 3 tr. zák. Z popisu skutku ve výroku rozsudku soudu prvního stupně i z odůvodnění rozhodnutí obou soudů je dostatečně zřejmé, že jednotlivé dílčí útoky zahrnují potřebné objektivní i subjektivní souvislosti. V posuzované věci dovolatel vždy úmyslně jednal se stejným záměrem poškodit P. V., jednotlivé útoky byly spojeny stejným či podobným způsobem provedení (snaha založit požár, popř. jeho založení) a mají poměrně blízkou časovou i místní souvislost. Jednání dovolatele pod bodem 2) proto bylo v případě všech tří útoků správně posouzeno jako pokračující trestný čin poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., spáchaný dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., v souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák. (bod 2a). Na tomto správném závěru soudu nic nemění jinak nelogické a nadbytečné opakování tzv. právních vět, jež následují vždy za každým popisem jednotlivého dílčího útoku (skutku).

Skutečnosti rozvedené v předcházejících odstavcích lze shrnout tak, že rozhodnutí soudů obou stupňů ve skutečnosti nejsou založena na pochybeních, která dovolatel sice relevantně, avšak neopodstatněně vytýká v části dovolání obsahově odpovídající dovolacím důvodům podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. Výjimku tvoří pouze již Nejvyšším soudem konstatovaná vada, která spočívá v tom, že dikce právní věty výroku rozsudku ke skutku pod bodem 1) neobsahuje všechny zákonem předpokládané znaky skutkové podstaty trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., neboť v ní není vyjádřeno, že dovolatel jednal neoprávněně. Tento způsob jednání však mimo pochybnost vyplývá z popisu skutkových zjištění soudu vtělených do skutkové věty výroku rozsudku a blíže rozvedených v jeho odůvodnění. Z důvodů, které Nejvyšší soud uvedl shora, byla aplikace soudem použitého ustanovení zákona zcela namístě. Za těchto okolností by případná náprava zjištěného pochybení formou příslušné úpravy právní věty výroku rozsudku neměla na postavení obviněného (dovolatele) prakticky žádný dopad. Současně se nejedná o otázku, která by po právní stránce mohla mít pro praxi soudů větší, tím méně pak zásadní (judikatorní) význam. Nejvyšší soud proto nedospěl k závěru, že pro zjištěnou vadu by v dovolatelově případě nebylo možno na právní moci a stabilitě napadeného rozhodnutí soudu prvního stupně spravedlivě trvat a že by bylo třeba je ve vadou zatížené části zrušit.

Nejvyšší soud proto postupem podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř. dovolání obviněného odmítl.